

LUBLANSKE
NOVIZE
JANN. FRIDR. EGERJA.

Sabbota 1. d.

Grudna 1792.

Nro. 74.

Lublana

Po Tersti se je rasglasilo, de franzosi v' otoki Korfu so se Rufsam podali, inu otok na glihanje zhęs dali.

Nęmfhke lublanske novize pravio, de is Rima pishejo, de franzoski general Joubert je vojsko napovedal Neapolskim Kralu, inu to na povele is Parisa.

Po vseh unajneh novizah se najde upanje sa mir; franzosi so spęt nekaj odjęnali v' Ra-
statti.

Dunej

Feldzeigmaster general Vallis gręde is Benefkiga proti ręki Lech pod Prinza Karl povelę.

General Venzel Colloredo je postavljen sa Komędanta na turske mejah namęsti rankiga generala Devins.

Is Ogerskiga je prepovędano vositi shito ven zhes morje na ptuje deshele.

Enajsti dan tiga męsza pishejo is Tersta, de Rusi inu Turki so perfhli pred sdaj franzoske popręd benefhke otoke Korfu, Cerigo, i. dr. perpelali so se na 36. barkah, to je, enajst verstneh, shęstnajst srędneh, inu sędem maleh; sdaj bodo franzose stiskali.

Lafhko.

Zisalpinzi so namęsti od Bonaparte narejenih postav druge nove is Parisa dobili; zhes letę nove so bili vsi ljudę prafhani, al jeh ozhejo poterditi, al savręzhi. Povsot je vęzhi del ludstva nove postave savergel; al nizh majn vender so Visharji v Majlandu osnanili, de vęzhi del ludstva je dovolil, inu jeh poterdil. Is vezh krajov so naproti pisali, inu rekli, de nemarajo sa nobene novine, ker jim vse obveselenje jemlejo. Sraven pa ludi derejo, denarje molsejo, last ropajo, inu vse prevrazhajo.

Sotdatje pa stoje sa nove prenarędbe, njih volenje je poterdilo vse, kar je is Parisa bilo sapovędaniga.

Terdnava inu brod Ankona je na boj perpravljena inu saperta savolo straha pred anglesmi, Rusi, inu Turki.

Malta je saperta od anglesov inu Portogal-zov, franzosi se dershe v' terdnadah, al na plano polje se ven neupajo; kmetje jih pobiajo; kmetam pa Anglesi inu Portogalzi jesti poshilajo. Franzosi imajo v' brodi Malta shest vojskneh bark, al one se nemorejo ven na morje ganiti. Franzosi imajo upanje, de viharji mešza Kosa-perška bodo njih sovrashnike odgnali, inu njim dufhik sturili, de bodo spet jesti dobili is Korsike. She tri tavshent franzosov je v' terdnavi Malta; al Nelson je shtir fregate poslal unim na pomozh, katiri Malta stiskajo; tudi je vkasal franzose bombardirati.

Ena shvędiska barka je franzosam perpelaja v' Malto 120. volov, inu drugi shivesh od Beja v' Tripoli; al kader je ota nasaj iti, so jo Portogalzi vjeli, inu v' Sizilio gnali.

Genovesarjam so Anglejzi vojsko napovędali.

Franzia

Franzoske novize so vender enkrat same sposnale, de njih barke is broda Brest so pobi-te, inu polovlene.

Po Niederlandi še ni pokoj, deflih si fran-
zosi vse persadevajo, nevolne Nederlandce po-
tolashiti, inu jih vgnati. Zhe jih v' enim kraji
pobijejo, spet v' drugim Nederlandzi vstanejo ;
al vender nimajo leti nobene prave verste med
seboj, inu premalo v' rokah, de bi se mogli ra-
reš franzosam vstaviti.

Franzosi so v' svojeh novizah en odgovor
dali Turkam na njih vojskno napoved, ker si
persadevajo skasati, de Turki so popred vedeli
sa franzosko misel, de namrežh ti v' Egipt mis-
lio; tedaj jim franzosi to rezh gerdo ozhitajo.
Med tim se vender boje franzosi turškimu poš-
laniku kej shaliga sturiti, on hodi prost po Pari-
si okoli. Franzosi hodio krog njega, kakor ma-
zhek okoli vrele kafe.

Bręstarfkeh deset bark so same tri majnfhi
nasaj pershle, druge so Anglejzi al vjęli, al po-
topili.

Ehrenbreitstein franzosi se smirej sapersajo,
v' Rastadt se glihavzi sgovarjajo, de ni v' njih
mozhi to terdnavo odpreti, temuzh de genera-
lam slishi, al jęnati od Ehrenbreitsteina, al pa
ga stiskati.

Visharjam v' Parisi spet nedopade, kar se je
na laskhim po zifalpinii pre naredilo. Oni si je-
grajo s' novemi republikami, kakor s' svinko; jeh
shtokajo, inu biejo semterkje, po tim, kakor
jim muha v' glavo pade.

Od

Od nepokoja v' Niederlandi pravio Visharji, de je hud, inu nevejo, kako se bode saterel; ozhejo imeti poldrugi million liber, de bi se mogli Niederlandzam soper postaviti. — Tudi po Parisi se nepokoj zhuti; Parisarji sposnajo, de jih vojska dosti denarja inu kervi kosh-ta, de je prevezh davka na novizh nalosheniga, kakorshniga niso od nekidaj plazhovali; de vendar per vsm tim deshelne kasse prasne ostajajo. Sdaj mislio Visharji davke na okna, inu vrata nakladati.

Ludje tudi Visharjam ozhitajo, de so Bonaparta sato v' Egipt poslali, de bi se ga snabili; Visharji pa se sgovarjajo, inu pravio; Bonaparte je sam rad shel, sam silil, inu sam ni pokoja dal, dokler mu je bilo pervoleno.

Rafladt.

6. Listagnoja. Nemzi so na franzosko odpoved, de se nezhejo nizh vdati, to odgovorili:

Mi nemoremo na nobeno pametno visho sastopiti, sakaj vi franzosi nizh raslozhniga odgovora nam nezhetete dati, ampak po verhi naf s' grenkemi besedami pitate, kar je zhes vso staro navado med takemi, katiri sa mir glihajo, inu se med seboj sposhtujejo. Mi smo vse na tanko raslozhili, kaj ozhemo imeti, tedaj bi radi vidili, de nam pokashete, v' kaj sa cneh besedah mi saviamo, kakor nam vi ozhitate. Vi ste bili na vojski fręzhni, vam je lahko; al mi moremo vezh

vezh besedi govoriti, de vas k' pametnim per-
jenanji nagnemo; nismo tedaj saštojn dolg odgo-
vor dali. Ako nam rezhete, de glihanje pre-
dolgo vležhemo; pomislite, de nismo mi krivi,
pomislite, kaj smo vam dosdaj še pervolili, i-
nu žele velike deshele uni kraj Rajne pustili,
deshele na lafhkim, dolgove vojskne, inu toli-
kaj drugeh praviz odpustili. -Al je v' stani kdo
tolikaj pervoliti, kakor smo mi?

Al ni tedaj snamiue, de mir shelimo? Al
take rezhi nemoremo sturiti, katire nas hem de-
shelam na tim kraji Rajne smertno rano delajo,
nas h notrajni mir podkopujejo, nas ho zhaft do-
litarejo, inu nemfhki rajh k' nizh perpravljajo.
Sa te pervolenja nimamo oblasti. Dolshni smo
sa nesrežhne ludi govoriti, dolshni smo sa rečv-
ne pobegnenze fkerbėti, de ob vse svoje ne pri-
dejo. Vselej je bila navada sebi vezh rezhi is-
govoriti, kaderkol so se deshele prozh dajale per
glihanjah sa mir.

Bres vse fkerbi poklizhemo na prizho vse
ludi sedajne inu perhodne; naj sleherni sodi, al
ravnamo po pravizi inu poshtenosti. Sraven pa
tudi upamo, de bodete vi franzosi vender en-
krat nas he besede bol sebi k' ferzi vseli, inu
spregledali, de smo janali, kar smo narvezh mo-
gli, de bodete s' nami se sklenili, ne vezh se
pomishlali, en perjasen inu sadosten odgovor
nam dati.

Anglio.

Anglia.

Opravitnik indiske kompanije v' mestu Alep-
po v' Sirii je pisal 17. Kimovza v' London, on
pravi: Bonaparte ima v' Kairo dosti dela, on pre-
nareja Egipt po francoski navadi, postavlja nove
visharie, tnu narvezhi oblast je dal v' roke dve-
ma Judama inu enimu Koptu, katire Egiptevzi
radi imajo she od popred; ti so Bonapartu dosti
pomagali, ludstvo pregovoriti inu potolashiti. A-
rabzi delajo, kar morejo nadleze francosam, sla-
sti med mestmi Alexandria inu Rosetta; al Bo-
naparte si persadeva, Arabce istrzbiti.

Na 29. Listagnoja je prasn timer, sa
sahvalo proti Bogu, savolo Nelsonoviga prema-
ganja, inu savolo potolashenja vseh puntarj v'
Irelandi.

Is nemshkiga je perpelaniga slitiga slata i-
nu frebra sto inu fhtirdefet tavshent liber ster-
linskeh; angleska kupzhia nese dosti denarjov.
Obligazioni sa kapitale so drashishi postali; vse
kashe anglesam po frezhi.

Nemshko.

Komendant v' Ehrenbreitsstein je francosam
voshno po Rajni saperl, ker mu francosi nizh
notri nepuste shivesha, ne enkrat mafa sa bol-
nike.

V' Majnzi je sedemnajst francoskih genera-
lov, katiri mejo inu strashe na meji eden sa dru-
gim ogledvat hodio,

Osnani.

Osnanilo.

Unidan je bil tem novizam en zedelj per-
loshen, kir se osnani, de Modrostne bukve sta-
riga Testamenta so v' krajnskimi jesiki naprodaj
per vedovi Anna Raab na starim tergi Nro. 109.
nesvesaneh kup je 30. kr. — Sdaj se te bukve
vsem flovenzam perporozhe, ne le, ker so pol-
ne dobrih svetih nauk, temuzh tudi, ker so
v' lepim zhistim flovenskim jesiki pisane; v' ta-
kim jesiki, kakor ga krajnzi po desheli govore,
kodar she niso spazheni od nemshine. Prestav-
lavez teh bukv nekashe smirej s' perstam, inu
negovorj, kakor postavim nekatiri, kir ozhejo
enako Nemzam rezhi: ta hlapez je vsel to seki-
ro, je shel na to dvorishe, iuu je te dreva na
te polena raslekal; prestavlavez je vse take inn
druge nepotrebne besede venspustil; inu se der-
shal po tim, kakor stoji vera po krajnskimi v'
sakristiskeh bukvah, ker je tako pisano, gmajno
svetnikov, odpushtanje grehov, gorivstajenje me-
sa, inu vezhnu shivljenje. Te rezhi povem sa-
volo uzhenih, katiri bodo moje novize brali.

Dalaj so dostikrat besede *jest*, *je*, *o*, *ti*, *mi*,
venpuhtene, kirkol niso potrebne, inu med
zhistmi flovenzi nenavadne.

